

STORTINGET

Representantforslag 120 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Helge André Njåstad, Silje Hjemdal, Roy Steffensen, Dagfinn Henrik Olsen og Bengt Rune Strifeldt

Dokument 8:120 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Helge André Njåstad, Silje Hjemdal, Roy Steffensen, Dagfinn Henrik Olsen og Bengt Rune Strifeldt om statlig overtakelse av fylkeskommunale ferjesamband

Til Stortinget

Bakgrunn

Ferjetilbudet reguleres etter en nasjonal ferjestandard som også fastsetter driftsgrunnlaget. Forslagsstillerne mener det i dag er mangelfull sammenheng mellom behovet på de enkelte strekningene og den frekvensen og kapasiteten på ferjene som legges til grunn for standarden. Dette skaper utfordringer for både næringsliv og folk flest som er totalt avhengig av ferje som en del av veinettet. Det har ved flere anledninger blitt etablert nye ferjenøkler samt nye beregningsgrunnlag for mest mulig rettferdig finansiering og dimensjonering av ferjedrift, spesielt for fylkesveiferjene. I dag opplever ferjefylkene at det er et A-lag og et B-lag når det gjelder ferjedriften. 80 pst. av veinettet er fylkesvei, mens 20 pst. er riksvei. Dette er en fordeling som er omtrent lik for ferjedriften. I Møre og Romsdal, som med hensyn til frakt av kjøretøy og personer er landets største ferjefylke, er det fire riksveisamband, mens fylket har ansvaret for 20 ferjestrekninger. Flere av disse 20 fylkesferjestrekningene er av landets største og frakter mer enn 1 million kjøretøy per år.

Forslagsstillerne legger til grunn at det er en betydelig underfinansiering når det gjelder statlig kompensasjon

til fylkeskommunenes drift av ferjene. Møre og Romsdal fylkeskommune hevder eksempelvis at ferjedriften er underfinansiert fra staten årlig med 230 mill. kroner. I flere skriftlige spørsmål til samferdselsministeren har Fremskrittspartiet stilt spørsmål om dokumentasjon fra regjeringen på hvilket grunnlag som brukes for finansiering av fylkesveiferjedriften. Forslagsstillerne mener det ikke er gitt tilfredsstillende svar på dette fra regjeringen. Dette gir grunn til å tro at det ikke finnes skikkelig dokumentasjon på grunnlaget for kostnadskompensasjon til fylkene for ferjedrift i gjeldende statsbudsjett for 2025. Ferjebehovet når det gjelder både størrelse på ferjene, antallet avganger, nattferjer og døgnåpen drift, er ulikt fra samband til samband. Forslagsstillerne viser til at dersom Møre og Romsdal fylkeskommune skulle lagt til grunn dagens nasjonale ferjestandard, kunne det blitt kaotisk for både næringsliv, for folk som skal på jobb, og for mulighetene for offentlige tjenester. Dette ville ikke være holdbart og derfor må ferjefylkene bruke mye av sine frie midler til ferjedrift, noe som gir utfordringer for andre lovpålagte oppgaver. Regjeringen har videre innført gratisferjer på flere ferjestrekninger til øysamfunn. Dette har gitt utfordringer for både lokalt næringsliv og befolkning, som ikke kommer seg på jobb grunnet smekkkulle ferjer med turister. Kapasiteten er sprengt ved mange samband i landet, og hvem som skal finansiere regularitet, økt kapasitet med ekstra ferjer og avganger, er dessverre uavklart. Forslagsstillerne mener at når staten har påført denne store ulempen, er det også staten som rydde opp og ta det finansielle ansvaret.

Med bakgrunn i kapasitetsproblemer mange steder er det på tide at Stortinget vurderer det totale ansvaret for en samlet ferjedrift i landet. Forslagsstillerne viser til at Fremskrittspartiet mener fylkeskommunene skal leg-

ges ned. Utfordringene med ferjedriften viser på en god måte hvorfor ansvaret for ferjedrift bør være statlig. På denne måten kan vilkårene for ferjedrift samordnes for hele landet. Det kan ikke fortsette en utvikling der riksveiferjene har helt andre økonomiske forutsetninger for sine tilbud, der nye og godt tilpassede ferjer blir bestilt samt at det er god kapasitet og frekvens, mens fylkesveiferjene ikke får samme behandlingen fra staten og må leve med ferjemateriell fra 1970-tallet og med både kapasitet og frekvens som ikke dekker innbyggernes og næringslivets behov.

Staten har også pålagt at alle offentlige innkjøp av nye ferjer fra og med 1. januar 2025 skal være nullutslippsferjer. Dette medfører svært høye kostnader spesielt for fylkeskommunene, som ikke har forutsetninger

for å håndtere dette. Når staten fastsetter slike krav, må det samtidig sørges for nødvendig finansiering.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om at staten overtar ansvaret for alle dagens fylkeskommunale ferjesamband. Det forutsettes sikret finansiering som dekker reelt ferjebehov og med nødvendig standard, kapasitet og frekvens, slik at lokalsamfunn kan fungere godt for både folk og næringsliv.

6. mars 2025

Frank Edvard Sve

Morten Stordalen

Helge André Njåstad

Silje Hjemdal

Roy Steffensen

Dagfinn Henrik Olsen

Bengt Rune Strifeldt